

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ivs Ecclesiasticvm

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

III. De Bonis eorundem Beneficialibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62668](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62668)

acquirantur: imò his five fructibus, quos passim *Grossos* vocant, subrogentur, & ex decreto Trident. *Sess. 21. cap. 3. de Ref.* in Ecclesiis, in quibus non erunt, præbendarum proventibus sint detrahendæ; imò aliquando in ipsis solis præbenda consistat, ut ex *c. Olim 16. de V. S.* colligitur & cum *Glossa in c. Unic. cit. V. Receptis* notat *cit. Franc. n. 8. & in c. Olim cit. Barbosa n. 4.* Sed hæc leviora sunt, quam ut Navarri Opinionem persuecant partim; quia Distributiones personæ potius, quam Ecclesiæ intuitu acquiruntur: & revera non subrogantur fructibus grossis; cum ab his sint divestæ; in calu enim decreti Tridentini fructus in distributiones converti potius, quam has illis subrogari, notat *Moneca de Distribut. p. 3. q. 1. n. 23.* partim quia; etiam si fructibus grossis subrogarentur; ac proinde præbendæ rationem haberent; nihilominus clerici ipsarum perceptatum dominium consequerentur, ut *Art. sequenti* statuetur. Hic

21. Resolvendum breviter est dubium, ad quem pertineant res ab Ecclesiarum Prælati emptæ. In quo inter DD. ferè convenit, ab ipsis cæterisque rerum Ecclesiasticarum Administratoribus ex verè aut quasi Patrimonialibus bonis empta i-
22. plis: ea verò, quæ ex ipsarum Ecclesiarum bonis, quorum solam administrationem habent, empta sunt, Ecclesiis acquiri; ut ab his vindicari possint: quantumvis non Ecclesiæ suæ, sed proprio Prælati vel clerici, imò alienò alicujus consanguinei vel amici nomine emptæ fuerint, juxta *c. 1. & c. Presbyter 2. c. Inquirendum 4. hâc Rubr.*

23. Neque huic adversatur; quòd à procuratore vel administratore ex pecuniis alienis etiam ejus, cujus res administrat, suo nomine empta & tradita acquirantur emptori, l. i. c. *Si quis alteri vel sibi;*

quia, sicut in pupillo & minore, l. *Si curator 3. C. Arbitr. tutela* & in milite l. *Si ut proponit 8. C. de R. V.* sic etiam ex speciali privilegio aliud obtinet in Ecclesiâ; *can. Fixum, 12. q. 5. & c. Inquirendum 4. cit.* & secundum Panormit. *in c. cit. n. 5.* etiam in Clerico, tanquam Christi Domini Cœlesti militiæ adscripto & participante privilegia concessa militi seculari, *Glossa in l. Miles 6. V. Facere potest, ff. de Re judic.* ex quorum proinde pecunia administrator rem etiam alienò nomine emens, eam Ecclesiæ clerico, pupillo &c. non sibi aut alii acquirat ex dispositione Juris, emptionem factam præsumptis aut ratam habentis in commodum ejus, in cujus commodum fieri debebat, Bruneman. *in l. Ex ea 64 C. de R. V. n. 4.*

ARTICULUS III.

De Bonis eorundem Beneficialibus.

SUMMARIUM.

24. *Horum Clerici habent administrationem.*
25. *Dominium verò ipse multi negant;*
26. *Et, si divites sint, aliqui etiam usum.*
27. *Distinctio inter quatuor Ecclesiæ tempora.*
28. *Hodie Clerici etiam divites bonorum beneficialium usum habent;*
29. *Ipsos istorum etiam dominos esse;*
30. *Ex Concilio Tridentino & Apostolicis Constitutionibus;*
31. *Ex Titulorum Beneficialium institutione;*
32. *Et Ratione ostenditur.*
33. *Sensus, quòd ejuamodò bona Patrimonium*

- monium Christi & Res pauperum,
- 34. Et Clerici Eures Sacrilegi &c. vocantur.
- 35. Ratio ipsius prohibita testamentificationis.
- 36. Reditus superfluos in pauperes &c. expendere,
- 37. Secundum aliquos Naturali Jure tenentur.
- 38. Verius ea obligatio immediate neque ipso neque Divino Jure,
- 39. Ex Justitia,
- 40. Charitatis aut Misericordia,
- 41. Vel Religionis virtutibus clericos obligant:
- 42. Sed Lege Ecclesiastica imposta est.
- 43. Pauperum nomine qui veniant.
- 44. Clerici domini sunt rerum, ex re-ditibus illis emptarum:
- 45. Qua tamen propria Ecclesia sunt relinquenda.
- 46. In dubio res aliquando ex iis,
- 47. Aliquando ex Patrimonialibus re-ditibus empta presumitur.

24. **D**E his sive Reditibus, quos ex beneficiis suis Ecclesiasticis Clerici annuatim percipiunt, dubium ingens & famigerata controversia est inter DD, illorum enim penes istos solum administrationem & dispensationem; ut ex illis sibi & familiae statui suo convenienti ad sustentationem necessaria sumere possint; superfluos autem erogare in pauperes, vel aliis piis causis applicare, vel in Ecclesiae suae Utilitatem convertere teneantur: dominium autem

25. vel penes Christum Dominum, vel penes Particulares aut saltem Universalem Ecclesiam esse, cum Gratiano post *can. Nulli 27. §. Si ergo 12. q. 1.* Archidiacono in *Summa dist. 44. n. 5.* Navarro de *Eccles. Redit. q. 1. monitio 21. n. 1.* &

VV. Canonistis permultis ex RR. dicitur Marfil. de *Redit. Eccles. p. 3. cap. 34.* Moneta de *Distrib. p. 3. q. 1. n. 14.* Azor *p. 1. Instit. lib. 7. cap. 21.* Prima igitur & §. *Quod attinet* Cotelus *Respons. Moral. Lib. 1. q. 70. §. 7.* & ab his relati alii.

Moventur primo; quod quidem Clerici ex Ecclesiae bonis habent, Patrimonium Christi, *c. Cum servandum 11. de Prob. §. dignit.* Jus & Res Ecclesiae, *can. Episcopi, 12. q. 1. can. Similiter 11. can. Quia juxta 59. §. 1. Patrimonium & Res pauperum, can. cit. §. can. fin. q. 1. cit.* Elurientium Paris & egentium animarum Tributum, *can. Decretum 118. dist. 47. §. c. Tunc nobis 26. de Decimis &c.* vocetur. Cum ergo eodem rei dominium penes duos simul esse non possit, *l. Si ut certo §. §. 15. ff. Commodati*, Clerici reddituum Beneficialium domini non erunt.

Secundo; quia ejusmodi redditus sive bona in profanos usus expendendo clericis Furtum, Rapinam, Sacrilegium committunt, *can. fin. cit. can. Qui lapsi 12. q. 2.* manifestò indicio, Clericos ipsorum non dominos, *l. 1. §. fin. par. etiam Gloisâ V. Reiff. de Furtis*: sed dispendiosos duntaxat esse & administratores: quales etiam appellantur, *can. Quia 12. q. 2. can. Expedit, can. Vicentini 11. §. c. Fratritatem 2. de Donat.*

Tertio; quia de ejusmodi bonis statari, *c. 1. c. Cum in officio 7. c. Quia nos 9. de Testament.* & inter vivos etiam liberè & ad quascunque causas disponere non possunt, ex decreto Trident. *Sess. 25. cap. 1. de Reformat.* ubi ejusmodi bona in profanos usus expendendo, aut con-sanguineos non indigentes de ipsis alienando, graviter peccare dicuntur: quod notatur dominii & Regulae *l. In re mandata 21. C. Mandati*; cuilibet de rebus suis liberè

liberè disponendi facultatem tribuenti, videtur repugnare.

26. Non defuerunt etiam, & ab Archidiscipulo in *can. Clericos* 1. q. 2. n. 2. referuntur DD. qui Clericis, patrimonio ad congruam sustentationem sufficiente instructis, beneficia non conferenda: & ista obtinentes de illo, non de istis vivere teneri, existimarent propter text. *can. cit.* ubi relatus S. Hieronymus ad Damasum Papam scribens, *Clericos*, inquit, *convenit Ecclesie stipendiis sustentari, quibus parentum & propinquorum non suffragantur bona: qui autem bonis parentum aut suis sustentari possunt, si quis pauperum est, hoc est, de bonis Ecclesiasticis aliquid accipiunt, Sacriligium profectò committunt.* Consonant S. Prosper *can. Pastor* & *can. Si quis, q. cit.* & S. Augustinus ad Bonifacium Comitem *Epist. 50. can. fin. 12. q. 1. relati.*

27. Quid hodie de ejusmodi sive Beneficialium bonorum dominio sentiendum sit, satis expeditum reddet distinctio inter quatuor tempora Ecclesie. Primum istius nascentis, quò Christiani, tam laici quam Clerici, Evangelicam Perfectionem fere, ut hodie Religiosi, sectantes rerum suarum dominio se abdicarunt: tertiumque venditarum pretia ad pedes Apostolorum, in suas ceterorumque Fidelium necessitates impendenda, depoluerunt, ut refertur *Act. cap. 4. v. 37.* Alterum, quò fidelium numero in dies & in immensum crescente, cum in communi vivere & necessaria suppeditari omnibus commodè non possent, laici bona propria ex Ecclesie voluntate retinebant: clerici verò, adhuc in communi vita persistentes & nihil proprium habentes, ex prædiorum Ecclesie donatorum proventus aliisque oblationibus & elemosynis sustentabantur, *can. Expedi* & *can. Videntes cit.* Tertium, quò,

primò fervore & Perfectionis studio remittente, clerici sua patrimonialia & aliunde quæsita bona ex Ecclesia permissione retinebant ita; ut ipsi viverent ex propriis: ceteris autem clericis, perinde ut pauperibus laicis, necessaria sustentatio, sicut prius, ex Ecclesie proventus ministraretur, juxta *can. Clericos* 3. *Sec. 1. q. 2. can. Certè ego 18. & can. Episcopi, 12. q. 1.* Quartum, quò, institutis à Simplicio Papa Titulis Parochiarum, istarum singulæ singulis clericis attributæ & Ecclesiarum bona quoad redditus seu proventus annuos distributa sunt in quatuor partes: quarum una Episcopo, altera parochis, tertia fabricæ, quarta denique peregrinis & pauperibus est deputata, *can. Vobis 23. S. Ex qua, can. Vulturne 25. can. Quatuor 27. & can. De redditibus 12. q. 2.* Barbofa *Juris Ecclesiast. Lib. 3. cap. 17. à n. 3. & Fagnanus in c. Si quis sanctè 5. hanc Rubr. n. 15.* Hoc præmissò

28. Censeo imprimis clericos, retentò aut in alios usus collatò propriò patrimonio, de beneficiorum suorum fructibus vivere posse, ut cum Innocentio SS. Canonum Interprete & Romano Pontifice ejus nominis IV. in *c. Episcopus 4. de Prab. & dignit. n. 1.* ubi, *Non credimus, inquit, quòd, qui habet beneficium, vivere debeat de patrimonio,* sed de Altari: cum Felino in *c. Postulasti 27. de Rescript. n. 2.* Panormit. in *2. disput. q. 4. n. 12.* Navarro *cit. q. 1. monito 30.* & Covarruvia in *c. 1. de Testament. n. 2.* communis doctrina est T. T. & Canonistarum fere omnium, pro se allegantium D. Thomam 2. 2. q. 185. *art. 7.* Quibus suffragatur Consuetudo Ecclesiarum Clericis, sicut pauperibus, sic & divitibus beneficia conferentium, & deputantium stipendia, ex quibus percipiant sustentationem. Idem suadet ex Divinis

F f f

Oraculis

Oraculis deprompta ratio; quia decet, ut qui altari deservit, de Altari vivat; cum nemo militet suis stipendiis unquam, 1. Corinth. cap. 9. v. 7. & Dignus sit operarius mercede sua, 1. Timoth. cap. 3. v. 18. Similia habentur can. Charitatem 45. in fine 12. q. 2. c. Cum secundum cit. c. Extirpanda 30. de Prab. & dignit. & præsertim can. Clerici, 1. q. 2. ubi, cum decernitur, clericos omnes, qui Ecclesie deserviunt, stipendia laboribus suis debita, secundum servitii meritum consequi debere, clarè indicatur, non solum pauperibus, sed etiam divitibus, laborum & meritorum potius, quam facultatum habitâ ratione, sustentationem ab Ecclesia præberi, ut Panormit. cit. n. 12. observat.

Neque aliud evincitur textibus allegatis in contrarium; quia, vel loquuntur de portione pauperibus designata, vel secundum statum primitivæ Ecclesie: quò beneficiorum Tituli nondum erant constituti, & Ecclesiarum redditus, quòd exiles essent, non dignitatis aut meritorum, sed solius necessitatis & indigentie habitâ ratione, parcius distribuebantur, can. Dilectissimis 2. can. Quia tua 8. Sc. 12. q. 2. ut cum cit. Felino n. 6. & S. Thoma in 4. dist. 38. q. 3. art. 2. advertit Covarruvias in c. 1. cit. n. 3. & 4.

Deinde censeo, bonorum Beneficialium etiam superfluum dominium esse penes clericos beneficiatos; quod ex TT. cum S. Thoma cit. art. 7. Bannez 2. 2. q. 32. art. 6. Molina Tract. 2. de 1. & I. dist. 143. n. 3. Haunold. Tom. 1. de 1. & I. Tract. 4. à n. 68. ex ICT. is cum Glossa in can. Duo sunt 7. V. Proprietatem, 12. q. 1. Covarruvias in c. Cum in Officiis cit. n. 7. Sarmiento de Redit. Eccles. p. 4. cap. 6. n. 2. Marsilius Tract. eòdem p. 2. cap. 35. Valquez de Redit. cap. 1. §. 2. dab. 1. Barbolæ cit. cap. 17. n. 10.

Gonzalez in c. fm. hic n. 6. & ab his latè alii Divini humanique Juris Interp. ac DD. defendunt & desumunt

Primo ex variis textibus Juris, & Imprimis quidem ex Amb. Presbyteri C. de Episc. & Cleric. ibi, Quomodolibet ad dominium eorum & c. fm. de his quæ à Pralat. cujus textu canonicorum redditus vocantur Sui. Deinde claris & decretis Reformatoris S. Synodi Trident. Sess. 23. cap. 1. quò, cum clerici non residentes pro rata temporis ætate à suis Ecclesiis fructus suos non teneant, & Sess. 24. cap. 12. quò, cum eisdem pro rata temporis privandi dicantur fructibus, quos ratione præbende & residentie lucrati sunt & fecerunt suos, manifestè indicatur, fructuum dominium à residentibus acquiri; quia Fructus sui facere eosque lucrari idem omnino est, quòd Dominium acquirere, patet et c. Unico V. Qui verò, de Cleric. non resid. in 6. verbis, Rerum receptorum dominium non acquirat, nec eas faciat suas. Denique & clarissime ex constitutione huiusmodi III, quæ incipit Cum sicut 6. Junij 1570. edita, reddituum beneficialium dominium sicut negante, antequam sententia sit diserte adstruente, postquam sunt percepti. Eius tenor ita habet. Non accedentes, fructus, pecunias & alia in occasione Ecclesiarum & beneficiorum ecclesiasticorum pro tempore percipientes licet, postquam ad manus beneficiorum pervenerint & c. non ulterius in ecclesiasticis, sed potius ipsorum beneficiorum propriis & ab eis acquiri debent iudicari, & propterea quodammodo profanaribus & profanis haberi & c. non verint, nihilominus donec ipsi beneficiati pecunias non exegerint & fructum non perceperint & c. semper ipsarum Ecclesiarum & verè Ecclesiasticis esse & competere debere & c.

31. Secundò ex ipsa institutione Titulorum Beneficialium, & bonorum Ecclesiasticorum, quæ communia erant, divisione: quæ, dum reditus divisi sunt in quatuor portiones, istarumque tribus Episcopo, Fabricæ & Pauperibus relicta, quarta particularibus clericis assignata & adjudicata fuit, *can. Quatuor* 27. *can. de Redibus*, 12. q. 2. hæc istorum propria est facta *arg. S. fin. Instit. de Offic. jud. §. l. 1. C. Communia utriusque jud.* juxta quem textum Divisionis vim obtinet Emptionis.

32. Tertio ex ratione, partim; quia Clerici beneficiorum suorum fructus obtinent, tanquam stipendium, ipsis ab Ecclesia attributum ad congruam sustentationem & retributionem sive præmium laboris; beneficium enim propter officium datur *c. fin. de Rescript. in 6. partim*; quia fructus beneficialis clericis omnes obveniunt titulo beneficii & promiscuè, inter superfluum & ad sustentationem necessariam partem non distinguendò, argumetò non obscuro, ipsis idem juris in utraque; & dominium, sicut istius, ita etiam illius acquiri. Demum partim etiam; quia, si ejusmodi fructuum non domini sed dispensatores tantùm essent, eos contra Ecclesiæ voluntatem ad profana expendendò, tam ipsi quàm alii, quibus eos dant, ad repetitionem aut restitutionem obligarentur & compellendi essent ab Ecclesiæ Prælati, *arg. c. Si quis 6. de Reb. Eccles. alien.*

33. Deducta in contrarium speciosa magis quàm efficacia sunt. Primum quidem & secundum; quia *text. cit.* ejusmodi bona, Patrimonium Christi &c. vocantur & fuerunt, antequam eorum certa portio clericis deputata esset per divisionem: vel etiam post hanc, quoad partem Ecclesiæ fabricæ & pauperibus attributam, aut priusquam particularibus

clericis applicarentur per institutionem, quæ beneficium in Titulum acceperunt. Eodem modò Furtum, Rapinam & Sacrilegium committebant olim Clerici, ultra necessitatem aliquid accipiendò & expendendò ante illorum divisionem: & post hanc etiam in profana expendendò bona ipsarum Ecclesiarum, quorum dispensatores tantùm erant & procuratores, *c. Edoceri 21. de Rescript. §. c. Fratemitatem cit.* Accedit; quòd sacri Canones & SS. PP. præsertim S. Bernardus *Epist. 2. §. 42.* atque alibi ejusmodi clericos *Fures*, quin & *Homicidas pauperum* vocandò, sæpe usi sint iustà quidem, sed Oratoriâ exaggeratione: quali aliquando etiam in avaros laicos invehi consueverunt; quòd ab ipsis in extrema aut valde gravi necessitate constituti pauperes negligenter. Ita DD. *cit.* cum S. Thoma *cit. art. 7. ad 2. §. 3.* ubi, cum Clericorum bona non omnia in pauperum, sed in alios etiam usus expendenda asseruisset, sententiam S. Hieronymi *can. Clericos cit. §. can. Quoniam, 16. q. 1.* relati, & quidquid clericis habent pauperibus tribuentis, intelligit de Articulo necessitatis: quò pro redemptione captivorum, necessitatibus pauperum, etiam vasa cultui Divino dicata distrahuntur, *can. Aurum, 12. q. 2.* quia tali casu bona illa pauperibus communia evadunt.

34. Tertium autem; quia imprimis testamentificationem non habent impuberes & alii, *pr. §. 1. Instit. Quibus non est permiss. test.* licet bonorum suorum domini sint, juxta illud S. Gentium Doctoris, *Quanto tempore heres parvulus est, nihil differt à servo; cum sit dominus omnium*, Galat. *cap. 4. v. 1.* Deinde; quia ejusmodi bona superflua ad pios usus applicare Clerici jubentur partim; quòd id personas Ecclesiasticas præ aliis & ad Fidelium laicorum exemplum deceat:

deceat: partim; quòd hãc spe à fidelibus oblata & ab Ecclesia liberalitèr ipsis sint deputata. Denique; quia de illis testari specialiter prohibentur, non ob defectum dominii: sed ex iisdem causis: atque etiam, ut minus intenti sint congerendis opibus, & magis proni ad eleemosynas & alias pias causas, ut rectè observat *cit. Haunold. n. 82.* Unde

36. Dubium secundò & maximi præjudicii ac momenti controversia est de Jure, quò bona seu redditus Beneficiales superflui in pauperes aliòsque pios usus sunt impendendi. Illos enim in hos impendendi obligationem in Naturale Jus refundunt non pauci & magni nominis DD. inter quos tamen non modica diffensio est, in qua Virtute & Naturali ratione ea obligatio fundetur. Et Navarrus quidem *de Redit. Eccles. q. 2. monito 7. n. 1.* eam Justitiæ obligationem esse contendit; quòd abundantes redditus ac proventus ab Ecclesia clericis assignati sunt sub tacito pacto modòve & cum onere eos, qui honestam eorùmque statui convenientem sustentationem excedunt, erogandi in pauperes, aliisve piis causis applicandi. Alii eam fundari, ajunt, in Lege Charitatis & Misericordiæ, clericos beneficiatos præ aliis adstringentis, *can. Quia juxta 59. & can. fin. 16. q. 1.* juxta illud Servatoris, *Venerunt amen quòd superest, eleemosynam date, Lucæ cap. 11. v. 41.* Quidam cum Card. de Lugo *Tom. 1. de I. & I. disp. 4. n. 16.* eam obligationem esse volunt Religionis; quòd redditus illi quodammodo sint Patrimonium Christi & à S. Synodi Trident. *Sess. 25. cap. 1. de Reformat.* vocentur *Res Dei*, sive Deo ad ejus cultum oblatae à fidelibus & juxta istorum intentionem clericis assignatae; ut de ipsis disponerent, sicut disponi convenit de Patrimonio Christi Do-

mini: quod clerici præstant, si ex illis ipsi tanquam Divini cultus Ministris accipiant congruam sustentationem & quòd superat, in alimenta pauperum aliòsque Divinum cultum spectantes usus convertant.

At multò verisimiliùs, eam obligationem Naturalis aut Divini Juris esse, cum Soto *Lib. 10. de Justitia q. 4. art. 3. & cit. Sarmiento p. 2. cap. 1. & 2. & p. 4. cap. 1.* negant Lessius *Lib. 1. de I. & I. cap. 4. n. 47.* Palao *Tract. de I. & I. disp. 1. p. 6. n. 5.* Haunold. *cit. n. 82. & TT. ac ICT, RR. alii.* Moventur opininà & utrâque magni ponderis rationes.

Una est; quòd, si ea obligatio esset Juris Naturalis aut Divini, à potestate humana, saltem per legem vel Constitutionem concedi non posset facultas de ejusmodi bonis ac redditibus ad quacunque causas liberè disponendi, de ipsis testandi & clericis intestatis in iis succedendi, cum; quia Naturale Jus immutabile est, §. *Sed Naturalia 11. Inst. de I. N. G. & C.* tum verò; quia interest superioris, *can. Inferior 4. disp. 11. c. Cum inferior 16. de Majorit. & obli.* ac proinde humana potestas quæcumque relaxare, præsertim per Constitutiones, legis totam aliquam communitatem adicientis, vim obtinentem, nequit obligationem Naturali vel Divino Jure introductam: ea autem de Beneficialibus patet inde, ut de propriis ac Patrimonialibus bonis, liberè disponendi testandique, in iisque ab intestato succedendi facultas clericis quibuscunque in Urbe istiusque districtu ad decem millia tribus diversis seculis liberaliter indulta & stabilita est Constitutionibus Apostolicis, legis rationem & vim habentibus, à Sixto IV. quæ incipit *Esti universis, edita Calend. Jan. 1474.* à Julio III. quæ incipit *Copromes edita Idib. Maij 1550.* ceteris locis

volentis tenor est *Motu proprio Sc. Statuimus* *Ordinamus*, quod de cetero perpetuis futuris temporibus omnes & singuli Urbis incolae cujuscunque dignitatis, status, gradus &c. de omnibus & singulis eorum immobilibus, mobilibus & se moventibus bonis, pecuniis, juribus, actionibus & rebus aliis in dicta Urbe & ejus districtu pro tempore existentibus, & per eos etiam ex fructibus, redditibus & proventibus Ecclesiarum & beneficiorum Ecclesiasticorum &c. acquisitis, cujuscunque quantitatis, qualitatis, summae, valoris ac pretii seu conditionis existant, tam donatione inter vivos quam causâ mortis, etiam testamentis, codicillis, fideicommissis, legatis aut quavis alia ultima voluntate in favorem consanguineorum & affinium suorum & quarumvis aliarum personarum disponere &c. licitè valeant. Quodque, si ab intestato decefferint, eorum bona, pecunia, jura, actiones & res hujusmodi ad ipsorum pro tempore proximiores agnatos & alios, qui eis, nisi beneficiati essent, de Jure succedere deberent, aliâ juxta Juri dispositionem devolvantur. Eadem facultas iisdem à Paulo V. Constitutione, quæ incipit *In eminenti*, 18. Aprilis 1606. editâ, amplissimè est confirmata.

Altera ratio est; quia, si ea clericorum beneficiorum obligatio immediata descenderet ex Jure naturali vel Divino, ullâ quanticumque etiam immemorialis temporis Consuetudine acquiri non posset: facultas bona beneficalia superflua donatione inter vivos & mortis causâ aut quacunque voluntate ultima relinquendi consanguineis aut in illis ab intestato succedendi, per textum & Glossam in c. *fin. V. naturali Juri, de Consuetudine*, & ad hanc Rubr. tradita n. 38. Cujusmodi tamen Consuetudinem saltem immemorialem sibi constare, argumentò ex ante allegatis constitutionibus Apostolicis de-

promptò proximè sequentibus *Tit. 26. § n. 36. & Tit. 27. § n. 26.* statuetur.

Non parùm roboris his rationibus, iisque suffultæ Sententiæ addit, & admittit Oppositæ; quòd inter istius Assertores non conveniat de ejus, quam propugnant, Opinionis fundamento, sive naturali ratione ac Virtute, ex qua proposita superfluos redditus piis causis applicandi obligatio oriatur.

Neque enim ea oritur ex Justitia; 39. cum enim juxta deducta à n. 29. clerici ipsâ bonorum Ecclesiasticorum partitione & quartæ partis per titularum Beneficialium institutionem sibi factâ assignatione ejus perceptæ consequantur dominium, de ipsis ad quascunque causas validè & sine Justitiæ læsione disponunt: & si, quod congruam sustentationem excedit, in consanguineos & similes prophanas causas conferendò Justitiam violarent, tam ipsi, quam ii, in quos id contulerunt, ad restitutionem tenerentur, & compellendi ex officio essent à Prælati, superioribus suis Ecclesiasticis: quòd tamen hi sine ullo officii sui neglecti scrupulo non præstant, atque, ad id ex officio præstandum, se obligatos non agnoscunt.

Neque etiam ex Virtute Charitatis & Misericordiæ, cum; quia clerici superfluos redditus in alia quam Charitatis & Misericordiæ opera, v.g. in cultûs Divini augmentum, in fundationem beneficii vel altaris & his affines usus alios impendendò obligationi suæ satisfaciunt: tum verò; quia ex mente D. Thomæ 2. 2. q. 32. *art. 5.* lex Charitatis & Misericordiæ ad subveniendum pauperibus graviter non obligat, nisi hi in extrema vel gravi necessitate sint constituti: quâ necessitate cessante, cum de redditibus superfluis consanguineos ditandò & alias causas prophanas promovendò nihilominus graviter peccent, illam obligationem immediatè

diatè in alia quàm Charitatis lege ac Virtute fundari, est necesse.

41. Neque etiam ex Virtute Religionis; quia reditus beneficiales in se non sunt res sacrae vel benedictae, ut calices ceteraque vasa & vestimenta sacra, sed merè temporales; ut non appareat, quã ratione eorum ad prophanas causas applicatio perinde, ut rei sacrae vel benedictae ad eas abusus, Religioni adversetur. Huic certè non adversatur, ratione piæ intentionis fidelium, à quibus oblati sunt Deo; ut in istius cultum convertantur; quia in hunc reditus illi conversi jam intelliguntur per assignationem factam clericis, ratione eorum ad spirituale officium & servitium Divinum obligatis; eùm his facta assignatio ultimata executio sit fidelium intentionis, sicut talis est similis reddituum Ecclesiasticorum portionis assignatio cantoribus, ædituis & aliis officialibus ac ministris laicis facta, intuitu temporalis servitii Ecclesiæ exhibendi: & si ejusmodi assignatio intentionis fidelium ultimata executio non esset, ejus etiam reddituum beneficialium partis, quàm clerici frugalitè vivendò comparferunt, & ipsorum quoque honorum quasi Patrimonialium in prophanos usus infumptio Religioni adversaretur; quia Parsimonia & quasi Patrimonialia bona ejusdem, cujus reditus beneficiales superflui, rationis sunt ac naturæ, *citt. Pirching n. 11. & Hauldus n. 48.*
42. Verisimiliùs itaque est, superfluos reditus in pios usus impendendi obligationem clericis beneficiatis præceptò Ecclesiasticò *cc. supra citt.* impositam; ut Ecclesiæ in se liberalitatis memores, ad liberalitatem in pauperes ac pias causas alias exercendam proniores & congerendis opibus minus intenti essent.
43. Pauperum autem & Piarum causarum nomine secundum Doctorem Angelicum

art. 7. cit. & communem aliorum doctri-
nam in hac materia veniunt quædamque personæ, ad victum aut vestitum necessaria non habentes, & quæcumque operta pia tendentia ad cultum Divinum. Quare beneficii sui reditus, ut oportet, impendere videbitur clericus, si ex iis Impiis ipse accipiat sustentationem; quæ tantum suæ personæ & familiæ alimentis & salariis, *can. Studet 36. in fine. diff. 10.* sed etiam honestas & statui suo convenientes recreationes, hospitalitatem & moderatas, ac præsertim ex causa Remissionis factas donationes comprehendit, *Navarrus cit. q. 1. monito 36. n. 1. 1. Ceterum.*

Deinde, si ex iis aliat liberos suos, non solum ex legitima conjuge susceptos ante Clericatum, sed etiam post hunc legitime natos, *Navarrus de Spol. Cleric. 19. n. 10. & Petr. Barbosa in l. 1. ff. de Solut. matrim. p. 4. n. 133.* imò etiam si bonis aliunde deficientibus, hujusmodi filia conferat dotem, *Navarr. 4. cit. n. 10. D.olina Tract. 2. de J. & J. diff. 136. n. 11. & August. Barbosa Lib. 3. Jur. Eccles. cap. 17. n. 39.* eùm quia hoc Pietatis & Memoriarum est opus; tum verò; quia doti succedit loco alimentorum, *Bald. Novall. de Dote p. 6. privileg. 16.* ut adeo, licet hujusmodi filia præstare alimenta, sic etiam dotare possit.

Demum, si quæ superflua liberaliter expendat in elemosinas & alimenta pauperum: ex iisque juvet consanguineos & familiares; ut secundum decentiam status sive conditionis suæ vivere (non statum suum ad majorem splendorem attolere, superbe & luxuriose vivere &c. *Sylvester V. Clericus 4. n. 11. V. Decret. quintò*) possint, *can. Omne, in tit. Glossa V. Ut mercede, diff. 31. & c. 1. de Cohabit. cleric. & mul. Felinus in c. Paph. lasti cit. n. 6. V. Et hoc, & Panor. in c. Perro*

Peruenit 3. de Arbitr. n. 1. vel in Templorum & Altarium ornatus, pias fundationes, & similia opera impendat, secundum S. Thom. art. 7. & Fagnanum à n. 17. rem hanc latè expendentem.

44. Dubium tertio est de rebus, à Clerico emptis ex redditibus Beneficialibus superfluis. Earum enim dominium non emptori, sed ipsi Ecclesie acquiri existimat cit. Sarmiento p. 3. cap. 2. ductus can. Placuit, 12. q. 3. & inde desumpto c. 1. h. de Rubr. juxta quos textus à clerico aliunde, quam ex proprio patrimonio quaesita bona Ecclesie esse debent. Verum, quia bonorum sive reddituum beneficialium dominium clericis jam attributum, sicut hos, sic etiam ex ipsis à clerico suo nomine emptos non solum equos, vestes libros, aliisque utensilia & mobilia sequemur: sed etiam domos, hortos, vineas, aliisque immobilia in ipsorum dominio esse, non malè defendunt alii, id deluentes partim ex Regula, quòd subrogatum sapiat naturam ejus, cui subrogatur, c. Ecclesia 3. junctà Glossa in it. Ut sine pendente &c. partim ex Constitutionibus Pauli & Pii IV. editis 25. Octobr. 1556. & 3. Aprilis 1560. quibus hujusmodi bona accensentur Spoliis Clericorum, cedentibus fisco Pontificio, sive Camera Apostolica: quæ bona ad ipsas Ecclesias spectantia sibi vindicare nequit. Unde in contrarium allegati textus vel equandi sunt de rebus emptis ex bonis ipsarum Ecclesiarum, vel istarum nomine ex beneficialibus bonis: vel de Episcopis aliisque clericis, non habentibus proprios & ab Ecclesiarum redditibus distinctos proventus Beneficiales: vel, si tales habent, dicendum est, ex ipsis empta relinquenda esse propriae Ecclesie, juxta c. Ut unusquisque 3. & huic post mortem cedere, juxta c. Relatum 12. de Testament. 45. nisi aliis debita sint jure Spoliorum.

In casibus dubiis, an res de propriis clerici vel de Beneficialibus ejus bonis empta sit, observanda est distinctio. Et quidem, si clericus tempore acquisiti beneficii nullum aut tenue patrimonium habuit, eam ex Beneficialibus sive Ecclesie inuito quaesitis bonis emptam, præsumendum censuerunt PP. Conciliorum Carthag. & Tolet. c. 1. & c. fin. reatorum; quòd, sicut acquisita ab uxore tempore constantis matrimonii, ad præsumptionem vel suspicionem turpis quaesitis excludendam, ex mariti bonis quaesita censentur, l. Quintus § 1. ff. de Donat. inter Vir & uxor. sic etiam ad evitandam suspicionem lucri minus honesti, hoc est, ex negotiatione clericis prohibita c. 1. & c. Secundum 6. Ne Clerici vel monachi ab ipsis post suam Ordinationem sive in beneficio institutionem ex Beneficialibus comparata præsumantur, Mascard. de Probat. conclus. 202. Non est tamen hæc præsumptio Juris & de Jure; ac proinde in contrarium, sive prædictas res mobiles aut immobiles ex bonis industria, labore, aut aliò modo, quam Ecclesie inuito quaesitis emptas, probationem admittit, ut in c. 1. cit. cum Glossa V. Debet, notat Panormit. n. 7.

Si verò clericus habuit proprium, præsertim amplum patrimonium, & contra redditus Beneficiales fuerunt tenues & congruam sustentationem non excedentes, ex eo proprio patrimonio emptæ præsumuntur, arg. à contrario c. 1. cit.

Demum, si consideratà quantitate, tam patrimonii quam reddituum beneficialium, ex quibus comparatæ sint, dubium perseveret, eas partim Patrimoniales, partim Beneficialibus bonis comparatas, præsumendum; ac proinde inter eos, quibus hæc aut illa debentur, post clerici obitum dividendas, tradit Panorm. in c. Ut unusquisque cit. n. 3.

TITU.